

§ 1. Na liniach towarzystwa akcyjnego budowy i eksploatacji dróg żelaznych podziemnych w Królestwie Polskiem podwyższa się:

- 1) Opłaty za przewóz osób:
 - do 400 mk. w klasie III od osoby i konetra i do 600 " " II " " " "
 - a w wagonach towarowych, przystosowanych do ruchu osobowego, do 100 mk. za osobokonmetr;
- 2) Opłaty za bagaż:
 - do 30 mk. od każdego zaczętych 1 kgr. i kilometr.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15 kwietnia 1923 r. Jednocześnie traci moc obowiązująca rozporządzenie Ministra Kolei Żelaznych z dnia 27 lutego 1923 r. (Dz. U. R. P. № 21, poz. 135).

Kierownik Ministerstwa Kolei Żelaznych
Ludwik ZagóbyMarynowski

Minister Skarbu: W. Grabski

Minister Przemysłu i Handlu: Stefan Osowski

280.

Rozporządzenie Wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych

z dnia 12 kwietnia 1923.

do ustawy z dnia 22 marca 1923. o zasiłkach dla rodzin osób powołanych na ćwiczenia wojskowe tudzież do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 1923r. w przedmiocie określenia norm zasiłków oraz ustalania kategorii stałych robotników i pracowników w myśl ustawy z dnia 22 marca 1923r. o zasiłkach dla rodzin osób powołanych na ćwiczenia wojskowe.

Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 22 marca 1923 r. o zasiłkach dla rodzin osób powołanych na ćwiczenia wojskowe (Dz. U. R. P. № 37 p. 246) oraz art. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10 kwietnia 1923 r. w przedmiocie określenia norm zasiłkowych oraz ustalenia kategorii stałych robotników i pracowników w myśl ustawy z dn. 22 marca 1923 r. o zasiłkach dla rodzin osób powołanych na ćwiczenia wojskowe (Dz. U. R. P. № 276) zarządza się w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, Skarbu oraz Pracy i Opieki Społecznej co następuje:

§ 1. Prawo do zasiłku przysługuje rodzinie powołanego na ćwiczenia wojskowe rezerwisty niezależnie od jego stopnia wojskowego, dopóki zachodzą warunki uzasadniające prawo do zasiłku w myśl ustawy z 22 marca 1923 r. i niniejszego rozporządzenia.

Jeżeli warunki uzasadniające prawo do zasiłku istnieją w chwili odejścia powołanego na ćwiczenia, prawo do zasiłku powstaje dniem odejścia powołanego. Jeżeli jednak warunki powstały dopiero po dniu odejścia powołanego i w czasie odbywania przez niego ćwiczeń wojskowych, prawo do zasiłku

powstaje z chwilą zaistnienia warunków uzasadniających to prawo.

§ 2. Żonie, z którą powołany na ćwiczenia rezerwista został na zasadzie orzeczenia sądowego separowany i którą w myśl tego orzeczenia obowiązany jest utrzymywać, przysługuje prawo do zasiłku podług ogólnych norm ustalonych dla zasiłków, z tem jednak ograniczeniem, że przypadający jej zasiłek nie może przekraczać wysokości alimentów przyznanych jej sądownie.

Osobie, z którą powołany został zgodnie z obowiązującymi przepisami rozwiedziony lub w stosunku do której małżeństwo zostało unieważnione, prawo do zasiłku nie przysługuje.

W okresie procesu separacyjnego, rozwodowego lub o unieważnienie małżeństwa, przysługuje żonie powołanego prawo do zasiłku bez ograniczeń przewidzianych w poprzedzających ustępach, chociażby wspólność gospodarstwa w tym okresie już nie istniała, o ile tylko zachodzą warunki uzasadniające prawo do zasiłku.

§ 3. Dzieci uprawnione posiadają prawo do zasiłku narówni z dziećmi ślubnymi.

Dzieciom nieslubnym przysługuje prawo do zasiłku tylko w tym wypadku jeżeli powołany jest ich ojcem. W razie podniesienia w tym kierunku wątpliwości przez władzę orzekającą o prawie do zasiłku, strona domagająca się zasiłku dla dziecka nieslubnego, obowiązana jest ojcostwo powołanego udowodnić, bądź to przez przedstawienie metryki urodzenia zawierającej przyznanie się powołanego do ojcostwa, bądź wyroku sądowego zobowiązującego rezerwistę do płacenia alimentów, bądź innego aktu władzy sądowej stwierdzającego ojcostwo, bądź wreszcie protokółnego oświadczenia rezerwisty, złożonego w urzędzie gminnym (magistracie, zwierzchności gminnej) lub przed służbową władzą wojskową, w którym rezerwista odnośnie dziecko za swoje uznaje.

Za pasierbów uważać należy tylko dzieci ślubnego pochodzenia, lub uprawnione względnie przysposobione.

Za rodzeństwo powołanego uważane być może także rodzeństwo przyrodnie, t. j. mające wspólnego ojca lub wspólną matkę. Prawa do zasiłku nie ma natomiast rodzeństwo nieslubnego pochodzenia. Jeżeli sam powołany jest synem nieslubnym, wówczas jego rodzeństwo ślubnego lub nieslubnego pochodzenia prawa do zasiłku nie posiada.

§ 4. Z członków rodziny w linii wstępnej prawo do zasiłku posiadają tylko ślubni rodzice i dziadkowie, w stosunku zaś do dzieci nieslubnych, nieslubna matka i jej rodzice. Nieslubny ojciec i dziadkowie ze strony takiego ojca, prawa do zasiłku nie posiadają.

§ 5. Na pojęcie „bytu”, o którym mowa w art. 2 ustawy z dn. 22 marca 1923 r. składa się nie tylko mieszkanie, pożywienie, odzienie i inne niedozowne potrzeby życiowe, ale w danym razie także koszt leczenia i pielęgnacji, jeżeli zaś chodzi o dzieci, także koszt wychowania. Rozmiar potrzeb pewnej rodziny we wskazanym powyżej zakresie na-

leży oceniać w zależności od gospodarczego i umysłowego poziomu danej rodziny i środowiska, w którym ona stale przebywa.

§ 6. Przewidziana w art. 2 ustawy z dn. 22 marca 1923 r. zależność bytu rodziny powołanego od jego pracy lub zarobku nie uzasadnia prawa do zasiłku, jeżeli z innych okoliczności wnioskować można, że byt tej rodziny nie jest zagrożony wskutek odejścia powołanego na ćwiczenia.

Rodzina powołanego nie posiada zatem prawa do zasiłku, jeżeli powołany otrzymuje nadal swoją płacę czy swój zarobek lub z jakiego innego powodu nie doznaje w swych dochodach istotnego uszczerbku. Niemniej nie przysługuje prawo do zasiłku tym członkom rodziny powołanego (art. 1 ustawy), którzy posiadają wystarczające środki utrzymania.

Chwilowa niemożność pracy lub zarobkowania po stronie powołanego, bezpośrednio przed jego odejściem na ćwiczenia, wywołana chorobą lub brakiem pracy, nie wyklucza prawa do zasiłku.

§ 7. Obowiązek dostarczenia dowodu, że istnieją warunki uzasadniające w myśl ustawy z dn. 22 marca 1923 r. i niniejszego rozporządzenia prawo do zasiłku, spoczywa na stronie ubiegającej się o zasiłek.

§ 8. Osoby połączone ze sobą wspólnością gospodarstwa domowego przejściowo, bez zamiaru trwałego utrzymania tej wspólności, nie mogą być w rozumieniu ustawy z dn. 22 marca 1923 r. i niniejszego rozporządzenia uważane za prowadzące wspólne gospodarstwo.

§ 9. Jeżeli jeden z członków rodziny powołanego, żyjącej w chwili jego odejścia do ćwiczeń we wspólnym gospodarstwie, otrzymał odroczenie lub zwolnienie ze służby w wojsku stałym, jako jedyny żywiciel (art. 61 i 62 tymcz. ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dn. 27 października 1918 r.—Dz. Pr. K. P. Nr. 13 poz. 28), rodzina nie ma prawa do zasiłku przez cały okres trwania tego odroczenia lub zwolnienia.

§ 10. Żyjąca we wspólnym gospodarstwie rodzina, z której dwóch lub więcej członków powołano równocześnie na ćwiczenia, pobierać może zasiłek tylko za jednego z nich. W zgłoszeniu zasiłkowym należy wtedy wyraźnie wskazać, za którego z powołanych rodzina pragnie zasiłek pobierać.

Jeżeli z rodziny takiej wpłynęła do urzędu gminnego (magistratu, zwierzchności gminnej) kilka zgłoszeń o zasiłek, osoba prowadząca w nieobecności powołanych gospodarstwo, winna oświadczyć się, które zgłoszenie podtrzymuje; przed złożeniem tego oświadczenia, orzeczenie o przyznaniu zasiłku nie może zapaść.

§ 11. Dzieciom pasierbom i rodzeństwu powołanego nie przysługuje prawo do zasiłku także przed ukończeniem 16 lat życia, jeżeli odnośne osoby czy to w swym zarobku, czy w innych wartościach majątkowych posiadają dostateczne zabezpieczenie swego utrzymania.

Okoliczność, że wymienione powyżej osoby nawet po osiągnięciu granic wieku określonych w art. 4 ustawy t. j. 16 względnie 24 roku życia, z powo-

du stanu zdrowia nie są zdolne do zapracowania na swoje utrzymanie, winna być stwierdzona w urzędowym świadectwie przez lekarza powiatowego, w miastach zaś o własnych statutach przez lekarza miejskiego.

§ 12. Zasiłek przysługuje rodzinie powołanego za cały okres ćwiczeń t. j. od dnia jego odejścia do dnia następnego po zwolnieniu go, włącznie. Jeżeli jednak prawo do zasiłku powstało dopiero po dniu odejścia powołanego na ćwiczenia (§ 1 ustęp drugi), zasiłek przyznany będzie od dnia powstania prawa do zasiłku.

§ 13. Za dzień odejścia do ćwiczeń uważać należy w odniesieniu do powołanych, którzy mają się zgłosić do władzy wojskowej (oddziału wojskowego), w ich miejscu zamieszkania, ten dzień, jaki w powołaniu wyznaczono im do zgłoszenia się u tej władzy (w tym oddziale). W odniesieniu do powołanych, którzy mają zgłosić się u władzy wojskowej (oddziału wojskowego) znajdującej się poza ich miejscem zamieszkania, uważać należy za dzień odejścia dzień poprzedzający termin zgłoszenia się do wojska.

Za dzień zwolnienia powołanego z ćwiczeń uważać należy ten dzień, z którym powołany wykreślony został ze stanu wyżywienia wojska. Dzień ten stwierdza odnośna władza wojskowa w dokumentach wojskowych powołanego.

§ 14. Zgodnie z postanowieniem art. 6 ustawy z dnia 22 marca 1923 r., prawo do zasiłku ustaje gdy:

- 1) osoba uprawniona do poboru zasiłku uzyskała dostateczne środki utrzymania tak, że pokrycie jej wymogów bytu (§ 5) nie jest już w dalszym ciągu uzależnione od wypłaty zasiłku;
- 2) w czasie odbywania przez powołanego ćwiczeń wojskowych jeden z członków rodziny, której zasiłek przyznano, otrzymał odroczenie lub zwolnienie ze służby w wojsku stałym jako jedyny żywiciel;
- 3) osoba, której zasiłek przyznano, opuściła granice Państwa lub zmarła;
- 4) powołany dopuścił się dezercji lub samowolnego oddalenia się z oddziału wojskowego i fakt ten stwierdzony został ze strony władzy wojskowej;
- 5) powołany zmarł;
- 6) osoba uprawniona do poboru zasiłku skazana została prawomocnie:
 - I. w b. dzielnicy rosyjskiej: a) na karę ciężkiego więzienia, zastępującego dom poprawy (oraz na karę śmierci, o ile w drodze łaski zamieniono ją na inną karę), b) duchowni, na karę więzienia za przestępstwa przewidziane w artykułach Kod. Kar. wymienionych w art. 27 K. K.
 - II. w b. dzielnicy austriackiej za zbrodnię.
 - III. w b. dzielnicy pruskiej na karę domu karnego (ciężkiego więzienia) oraz, co do której orzeczono w wyroku utratę obywatelskich praw honorowych.

Ponadto traci prawo do zasiłku żona powołanego, która w okresie czasu po przyznaniu jej zasiłku, otrzymała rozwód, lub w stosunku do której nastąpiło w tym okresie unieważnienie małżeństwa, lub też zapadło orzeczenie separacyjne nie zobowiązujące męża do płacenia alimentów.

§ 15. Zawieszenie prawa poboru zasiłku z przyczyny wymienionej w p. 1 art. 7 ustawy, nie ma miejsca, jeżeli pozbawienie wolności powołanego nastąpiło z powodu jego dezercji lub samowolnego oddalenia się. W tym wypadku wchodzi w zastosowanie postanowienie § 14 p. 4 niniejszego rozporządzenia.

O wznowienie wypłaty zasiłku zawieszono, winien starać się powołany względnie osoba, w stosunku do której zawieszenie zasiłku nastąpiło; osoby te winny na żądanie urzędu, który wypłatę zasiłku zawiesił, przedstawić wiarygodne dowody stwierdzające ustanie przyczyn zawieszających zasiłek.

§ 16. W wypadku określonym w p. 4 i 5 § 14 niniejszego rozporządzenia jakoteż w p. 1 art. 7 ustawy, ustaje prawo do poboru zasiłku w stosunku do wszystkich osób, którym zasiłek przyznano z tytułu powołania odnośnego rezerwisty do ćwiczeń. W pozostałych wypadkach traci prawo do zasiłku tylko ta osoba, w odniesieniu do której zaszedł wypadek wykluczający dalszą wypłatę zasiłku.

Prawo do poboru zasiłku, ustaje względnie podlega zawieszeniu z tym dniem, w którym nastąpił fakt powodujący utratę lub zawieszenie prawa poboru zasiłku.

§ 17. Na powołanym jakoteż osobach uprawnionych do zasiłku ciąży obowiązek bezzwłocznego zawiadomienia urzędu gminnego (magistratu, zwierzchności gminnej), który przyznał zasiłek, o wszelkich wydarzeniach pociągających za sobą utratę lub zawieszenie prawa poboru zasiłku względnie zmiany jego wymiaru.

Niezależnie od tego urzędy gminne (magistraty, zwierzchności gminne) obowiązane są za pośrednictwem swych organów, zwracać uwagę na warunki bytu rodzin pobierających zasiłki i w razie dostrzeżenia zmian powodujących utratę lub zawieszenie prawa do poboru zasiłku, zarządzić natychmiast zastanowienie lub przerwę wypłaty, względnie odpowiednią zmianę odnośnego orzeczenia zasiłkowego.

O wypadkach dezercji lub samowolnego oddalenia się powołanego tudzież o terminie rozpoczęcia i ukończenia kary pozbawienia wolności, orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądów wojskowych, zawiadania urzędy gminne (magistraty, zwierzchności gminne) bezpośrednio odnośna władza wojskowa (dowództwo oddziału, P. K. U., sąd wojskowy, komenda szpitala wojskowego i t. p.).

§ 18. Przypadający rodzinie powołanego dzienny zasiłek, obliczony będzie w zależności od ilości osób uprawnionych w tej rodzinie do zasiłku, podług jednej z norm ustalonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 1923 r. dla trzech kategorii rodzin.

Jeżeli w odniesieniu do pewnego członka rodziny prawo do zasiłku z przyczyn wyszczególnio-

nych w art. 6 i 7 ustawy i § 14 niniejszego rozporządzenia zgasło lub uległo zawieszeniu, reszta rodziny pobierać będzie zasiłek podług dziennej normy ustalonej dla tej kategorii, do której rodzina ta będzie należała po wykluczeniu członka pozbawionego prawa poboru zasiłku.

§ 19. Zasiłek przyznawany będzie łącznie dla wszystkich do zasiłku uprawnionych i o niego się ubiegających członków rodziny — chociażby poszczególni członkowie rodziny nie żyli we wspólnym gospodarstwie i wypłacany będzie do rąk osoby wskazanej w zgłoszeniu, jako uprawnionej do odbioru zasiłku.

Jeżeli pomiędzy ubiegającymi się o zasiłek członkami rodziny powołanego znajduje się żona separowana, wówczas przypadająca jej część zasiłku, w wysokości orzeczonych w wyroku sądowym alimentów, wypłacana jej będzie oddzielnie.

§ 20. Zasiłki pobrane przez rodzinę powołanego wbrew postanowieniom ustawy z dn. 22 marca 1923 r. i niniejszego rozporządzenia, podlegają zwrotowi pod rygorem egzekucji sądowej.

§ 21. Rodzinie powołanego, który zmarł z przyczyn pozostających w związku z jego służbą wojskową w czasie ćwiczeń, przysługuje prawo ubiegania się o zaopatrzenie przewidziane w ustawie z 18 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. № 32, p. 195) pod warunkami w tej ustawie wymienionymi.

§ 22. Ustalone w § 1 p. 1 a, b i c rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 1923 r. odsetki winny być obliczone od płacy gotówkowej powołanego, ustalonej w umowie o pracę.

§ 23. Z obowiązku płacenia zasiłku nie zwalnia pracodawcy okoliczność, że umowa o pracę została zawarta ustnie, jeżeli z treści tej umowy lub z warunków towarzyszących jej zawarciu wynika, że umowa ta czyni zadość wymogom określonym w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10 kwietnia 1923 r.

Pracodawca nie ma obowiązku płacenia zasiłku rodzinom robotników i pracowników, którzy w dniu odejścia do ćwiczeń nie ukończyli jeszcze okresu pracy próbnej, do jakiej w myśl ustawy, umowy lub miejscowego zwyczaju byli zobowiązani.

§ 24. Ciężar dowodu, że w danym wypadku nie istnieją warunki kwalifikujące robotnika względnie pracownika jako stałego spoczywa na pracodawcy.

§ 25. O niemożności zapłacenia zasiłku przez pracodawców orzekają w pierwszej instancji urzędy gminne (magistraty, zwierzchności gminne), w drugiej zaś i ostatniej władze administracyjne I instancji na podstawie przeprowadzonych przez siebie dochodzeń.

W sprawach dotyczących zakładów przemysłowych podlegających ustawom górniczo-hutniczym, władze powyższe zasięgają przed wydaniem orzeczenia, opinii właściwego urzędu górniczego.

U pracodawców zaliczonych do VIII klasy przedsiębiorstw przemysłowych i IV klasy przedsiębiorstw

handlowych, w myśl ustawy z 17 stycznia 1922 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. № 17, poz. 140), należy bez przeprowadzenia dochodzeń wykluczyć możliwość płacenia zasiłku rodzinom ich stałych robotników i pracowników.

§ 26. Prawo do zasiłku winno być zgłoszone w urzędzie gminnym (magistracie, zwierzchności gminnej) tej gminy, na obszarze której uprawniona do zasiłku rodzina ma w chwili zgłoszenia swoje stałe miejsce zamieszkania.

Jeżeli uprawnieni do zasiłku członkowie rodziny mają miejsce zamieszkania w kilku gminach, zgłoszenie należy skutecznie w urzędzie gminnym (zwierzchności gminnej, magistracie) tej gminy, w której zamieszkuje żona powołanego.

Jeżeli powołany żony nie ma lub jest z nią separowany, zgłoszenie winno być wniesione do urzędu gminnego (zwierzchności gminnej, magistratu) tej gminy, w której zamieszkuje uprawnieni do zasiłku dzieci ślubne powołanego; jeżeli w danym wypadku takich dzieci niema, prawo do zasiłku należy zgłosić w urzędzie gminnym (zwierzchności gminnej, magistracie) tej gminy, w której zamieszkuje osoba uprawniona w danym wypadku do odbioru zasiłku (§ 28).

§ 27. Zgłoszenie prawa do zasiłku, winno obejmować wszystkich członków ubiegających się w rodzinie powołanego o zasiłek, nie wyłączając osób prowadzących odrębne gospodarstwa lub mieszkających w innych miejscowościach.

Zgłoszenie należy skutecznie na formularzu, którego wzór podany jest w załączniku do niniejszego rozporządzenia (załącznik № 1).

Osoba zgłaszająca prawo do zasiłku winna wypełnić wszystkie dotyczące powołanego i jego rodziny rubryki formularza atramentem i czytelnie, podając szczegóły bezwzględnie prawdziwe i wyczerpujące treść poszczególnych rubryk.

Osoby podające w zgłoszeniu świadomie szczegóły nieprawdziwe w celu wyludzenia zasiłku lub wyższej jego normy, pociągnięte będą do odpowiedzialności karno-sądowej.

§ 28. Zgłaszający prawo do zasiłku winien wskazać osobę do rąk której ma być wypłacany zasiłek.

Jeżeli poszczególni członkowie rodziny żyją w oddzielnych gospodarstwach lub mieszkają w różnych miejscowościach, zgłaszający prawo do zasiłku może wskazać więcej osób uprawnionych do odbioru zasiłku. W tym wypadku należy w zgłoszeniu wyraźnie oznaczyć, jaką część przypadającego całej rodzinie zasiłku ma się do rąk poszczególnych odbiorców wypłacać.

Do odbioru zasiłku może być uprawnioną także osoba z poza grona uprawnionych do zasiłku członków rodziny powołanego.

§ 29. Zgłoszenie rozpatruje i orzeczenie o prawie do zasiłku jakoteż obowiązku płacenia go wydaje ten urząd gminny (zwierzchność gminna, magistrat), który w myśl § 26 zgłoszenie miał przyjąć.

Jeżeli z treści zgłoszenia wynika, że wpłynęło ono do niewłaściwego urzędu gminnego (zwierzchności gminnej, magistratu), przesłać odnośny urząd to zgłoszenie bezzwłocznie urzędowi gminnemu (zwierzchności gminnej, magistratowi), do którego w myśl § 26 zgłoszenie winno być wniesione.

§ 30. Urząd gminny (zwierzchność gminna, magistrat), właściwy w myśl § 29 dla rozpatrzenia zgłoszenia i wydania orzeczenia, winien w ciągu 4 dni po otrzymaniu zgłoszenia przeprowadzić dochodzenia potrzebne dla sprawdzenia szczegółów podanych w zgłoszeniu oraz stwierdzenia czy w danym wypadku zachodzą warunki uzasadniające w myśl ustawy z dn. 22 marca 1923 r. (art. 2, 3 i 4) i niniejszego rozporządzenia (§ 6, 9, 10 i 11) prawo do zasiłku, w szczególności czy nastąpiło powołanie odnośnego rezerwisty do ćwiczeń i czy był ubiegający się z tego tytułu o zasiłek członków rodziny był istotnie zależny od pracy względnie zarobku powołanego i został wskutek jego powołania zagrożony.

Osoby, ubiegające się o zasiłek, winny na żądanie urzędu gminnego (zwierzchności gminnej, magistratu) udzielić mu wszelkich informacji pomocnych przy sprawdzaniu roszczenia zasiłkowego.

§ 31. Jeżeli ze zgłoszenia wynika, że poszczególni członkowie rodziny powołanego (art. 1 ustawy) mieszkają w różnych gminach, urząd gminny rozpatrujący zgłoszenie (§ 29) winien o fakcie przyjęcia zgłoszenia natychmiast zawiadomić wszystkie odnośne urzędy gminne (zwierzchności gminnej, magistraty) celem wstrzymania wniesionych ewentualnie do tych urzędów zgłoszeń o zasiłek dla odnośnej rodziny lub poszczególnych jej członków.

§ 32. Po przeprowadzeniu dochodzeń, o których mowa w § 30, urząd gminny (zwierzchność gminna, magistrat) winien najdalej 4 dnia po otrzymaniu zgłoszenia wydać orzeczenie o przyznaniu lub odmowie zasiłku.

W orzeczeniu przyznającym prawo do zasiłku należy wyszczególnić:

- a) dla których członków rodziny zasiłek przyznaje się,
- b) podług jakiej normy zasiłek obliczono,
- c) od którego dnia kalendarzowego zasiłek przyznano,
- d) na kim ciąży obowiązek płacenia zasiłku,
- e) do czyich rąk zasiłek ma być płacony; jeżeli zgodnie z § 28 niniejszego rozporządzenia strona zgłaszająca prawo do zasiłku wskazała kilka osób uprawnionych do jego odbioru, należy w orzeczeniu wszystkie te osoby wymienić, określając zarazem jaką część zasiłku wypłacać się będzie do rąk poszczególnych odbiorców.

Ponadto orzeczenie winno zawierać pouczenie o prawie odwołania. W orzeczeniach nakładających obowiązek płacenia zasiłku na pracodawcę należy zarazem umieścić zastrzeżenie, że wniesienie przez pracodawcę odwołania nie ma mocy wstrzymującej wypłatę zasiłku i że orzeczenie podlega wykonaniu w drodze egzekucji administracyjnej.

§ 33. Orzeczenie przyznające prawo poboru zasiłku ze Skarbu Państwa winno być w odpisach

doręczone osobie uprawnionej (wzgl. osobom uprawnionym) do odbioru zasiłku (§ 28).

O ile objęci tym orzeczeniem członkowie rodziny powołanego mieszkają w różnych gminach, należy odpisy orzeczenia przesyłać również odnośnym urząd gminnym (zwierzchnościom gminnym, magistratom).

Orzeczenie nakładające obowiązek płacenia zasiłku na pracodawcę winno być ponadto w terminie określonym w art. 12 ustawy z dn. 22 marca 1923 r. doręczone także odnośnemu pracodawcy.

§ 34. Odmowa prawa do zasiłku może dotyczyć bądź to wszystkich w odnośnym zgłoszeniu wyszczególnionych członków rodziny bądź tylko niektórych z pomiędzy nich.

W obu wypadkach orzeczenie odmowne winno wyjaśniać przyczynę odmowy oraz zawierać pouczenie o prawie odwołania (art. 12 ustęp 2 ustawy z dnia 22 marca 1923 r.).

Orzeczenie, którym odmówiono zasiłku wszystkim członkom rodziny powołanego, ma być doręczone adresatom wyszczególnionym w § 33 ustęp pierwszy i drugi.

Jeżeli odmowa dotyczy tylko niektórych z pomiędzy wyszczególnionych w zgłoszeniu osób, pozostałym zaś członkom rodziny zasiłek ma być przyznany, wówczas przyznanie i odmowa zasiłku uskutecznią się w jednym orzeczeniu, przy zastosowaniu postanowień zawartych w § 32 i 33 niniejszego rozporządzenia.

§ 35. Wypłatę zasiłków przyznanych uskutecznią:

- a) pracodawca w stosunku do rodzin stałych robotników i pracowników, o ile nałożony nań został obowiązek płacenia zasiłku (§ 32 p. d.).
- b) urząd gminny (zwierzchność gminna, magistrat) we wszystkich innych wypadkach.

Wypłata może być dokonywana do rąk osoby uprawnionej do odbioru zasiłku bądź to bezpośrednio, bądź też za pośrednictwem urzędów pocztowych. Odbiorca zasiłku winien odbiór wypłaconej mu kwoty własnoręcznie potwierdzić.

Pierwsza wypłata przyznanego zasiłku nastąpić ma do dni czterech po wydaniu orzeczenia, w kwocie równą sumie dziennych zasiłków za czas od dnia, z którym zasiłek przyznano (§ 32 p. c.) do dnia wypłaty; zasiłki za okres następny wypłacane będą tygodniowo zdołu.

Przy wypłatach, dokonywanych przez urzędy gminne (zwierzchności gminne, magistraty) bezpośrednio do rąk strony, winien być obecny wójt (naczelnik gminny, burmistrz, prezydent miasta) lub jego zastępca, oraz jeden członek rady gminnej (rady miejskiej). Osoby te stwierdzają prawidłowość dokonanej wypłaty na wykazie wypłaconych kwot.

Przy wypłatach za pośrednictwem urzędu pocztowego, winien urząd przekazujący pieniądze, przechowywać recepty pocztowe w odnośnych aktach zasiłkowych.

§ 36. Uprawnionymi w myśl art. 12 ustęp 2 i 3 ustawy z dn. 22 marca 1923 roku do wnoszenia odwołania względem składania oświadczeń, stronami interesowanymi są:

- a) uprawnieni do zasiłku w myśl art. 1 powyższej ustawy członkowie rodziny powołanego,
- b) pracodawcy o ile w orzeczeniu nałożono na nich obowiązek wypłacania zasiłku.

§ 37. Jeżeli pracodawca zobowiązany w orzeczeniu do płacenia zasiłku obowiązkowi temu nie czyni zadość, zasiłek wypłacany będzie, na żądanie strony uprawnionej do jego poboru, w zastępstwie pracodawcy i na jego rachunek, tudzież w wysokości ustalonej w orzeczeniu, przez ten urząd gminny, który wydał orzeczenie.

Wypłata ma być dokonana w trybie określonym w § 35 ustęp trzeci, czwarty i piąty. Jeżeli wysokość ostatniej płacy powołanego nie jest urzędowi gminnemu wiadomą, winni pracodawcy udzielić odnośnemu urzędowi na jego żądanie bezzwłocznie potrzebnych informacji.

O dokonaniu zastępczej wypłaty zasiłku będzie pracodawca zawiadomiony przez odnośny urząd gminny (zwierzchność gminna, magistrat).

Kwoty zasiłków wypłaconych przez urzędy gminne (zwierzchności gminne, magistraty) w zastępstwie i na rachunek pracodawcy, winny być przez niego zwrócone do rąk tego urzędu gminnego, który wypłatę zastępczą uskutecznił, pod rygorem egzekucji administracyjnej. Nie dotyczy to tych wypadków, w których pracodawca w trybie określonym w ustępie 2 i 3 art. 12 ustawy z dn. 22 marca 1923 r. prawomocnie zwolniony został od obowiązku płacenia zasiłku.

§ 38. W razie jeżeli osoba uprawniona do odbioru zasiłku (§ 28) z jakiegokolwiek przyczyny nie jest w możności zasiłku odbierać, winni uprawnieni do zasiłku członkowie rodziny wzgl. ich prawni zastępcy wyznaczyć inną osobę do tej funkcji, zawiadamiając o tem bezzwłocznie urząd (pracodawcę) uskuteczniający wypłatę.

§ 39. Sumy zapotrzebowane przez urzędy gminne (zwierzchności gminne, magistraty) na wypłatę zasiłków (§ 35 i 37) asygnowane będą tym urządowi do rąk naczelnika gminy (wójta, burmistrza, prezydenta miasta) wzgl. jego zastępcy, przez władze administracyjne I instancji we właściwej kasie skarbowej.

W celu uzyskania powyższych sum urzędy gminne (zwierzchności gminne, magistraty) obowiązane są na dwa dni przed dniem każdorazowej wypłaty przygotować według wzoru dołączonego do niniejszego rozporządzenia (załącznik № 2), pisemne zestawienie wypłacić się mających poszczególnym rodzinom zasiłków, obliczonych na cały okres za który wypłata ma nastąpić (§ 35 ustęp trzeci). Zestawienie to ma być sporządzone w trzech równobrzmiących egzemplarzach, z których jeden pozostaje w urzędzie gminnym, dwa zaś inne przedstawione być mają przez osobę uprawnioną do podjęcia asygnowanych sum, władzy administracyjnej I instancji. Jeżeli temi zestawieniami są objęte rodziny, które po raz pierwszy mają zasiłek otrzymać, winien urząd gminny (zwierzchność gminna, magistrat) załączyć do zestawień przedkładanych władzy administracyjnej I instancji również akta odnośnych orzeczeń. W odnie-

sieniu do rodzin, które na podstawie niniejszego rozporządzenia zasiłek już pobierały, należy w zestawieniu wyszczególnić datę i numer odnośnego orzeczenia o przyznaniu zasiłku tudzież czasokres, za który wypłata już nastąpiła.

Władza administracyjna I instancji stwierdza natychmiast zgodność zestawienia z załączonymi doń wzgl. poprzednio jej przedłożonymi orzeczeniami ewentualnie ich późniejszymi zmianami w drodze instancji, sprawdza cyfrową prawidłowość poszczególnych rubryk wykazu (np. czy wykazana ilość osób odpowiada orzeczeniu, czy rodzinę zaliczono do właściwej grupy norm zasiłkowych, czy rubryka 9 wykazu jest ilorazem sum wykazanych w rubrykach 7 i 8, czy suma poszczególnych pozycji w rubryce 9 została właściwie wyprowadzona i t. p.) i sporządza asygnatę do właściwej kasy skarbowej dołączając do niej drugi egzemplarz zestawienia dla użytku kasy skarbowej.

Trzeci egzemplarz zestawienia oraz akta do niego dołączone pozostają w rękach władzy administracyjnej I instancji.

§ 40. Urzędy gminne (zwierzchności gminne, magistraty) obowiązane są przedstawiać władzy administracyjnej I instancji również akta wszystkich orzeczeń, któremi odmówiono stronie prawa do zasiłku wzgl. w których obowiązek płacenia zasiłku nałożono na pracodawcę.

Przedstawione przez urzędy gminne (zwierzchności gminne, magistraty) akta wydanych orzeczeń, zarówno przyznających zasiłek jak i odmawiających go, rozpatruje władza administracyjna I instancji w ciągu czterech dni od dnia ich otrzymania, w celu sprawdzenia, czy przyznanie wzgl. odmowa zasiłku oraz orzeczenie o obowiązku płacenia go nastąpiło zgodnie z postanowieniami ustawy z dn. 22 marca 1923 r., rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10 kwietnia 1923 r. oraz niniejszego rozporządzenia.

W razie stwierdzenia wadliwości wymagającej niezbędnie zmiany wydanego orzeczenia, ma władza administracyjna I instancji w tym czterodniowym terminie zawiadomić strony interesowane (§ 36) o dostrzeżonej wadliwości i zamierzonej zmianie orzeczenia i wezwać je równocześnie do oświadczenia się co do tej zmiany, wyznaczając stronom trzydniowy termin do złożenia tego oświadczenia, ustnie lub pisemnie wobec odnośnej władzy administracyjnej I instancji.

W razie niezłożenia w tym terminie oświadczenia zmiana orzeczenia nastąpi bez wysłuchania stron.

Po upływie trzydniowego terminu wyznaczonego stronom, władza administracyjna I instancji, po wysłuchaniu ewentualnych oświadczeń stron, zarządzi natychmiast stosowną zmianę zakwestjonowanego orzeczenia i poleci odnośnemu urzędowi gminnemu (zwierzchności gminnej, magistratowi) bezzwłoczne wykonanie tego zarządzenia (np. wstrzymanie wypła-

ty, potrącenie ewentualnych kwot nadpłaconych, podwyższenie lub niżenie normy zasiłku, dopłata należnych kwot przy podwyższeniu normy i t. p.).

§ 41. O wszelkich zmianach dokonanych czy to przez urząd gminny (zwierzchność gminną, magistrat), czy to władzę administracyjną I instancji w stosunku do wydanych już orzeczeń o przyznaniu lub odmowie zasiłku winny być zawiadamiane wszystkie te strony, którym pierwotne orzeczenie zostało przesłane.

§ 42. Pracodawcom, którzy na podstawie wydanego przez urząd gminny (zwierzchność gminną, magistrat) orzeczenia wypłacili rodzinom swych robotników lub pracowników zasiłki, a którzy następnie zostali prawomocnie zwolnieni z obowiązku płacenia zasiłku, przysługuje prawo domagania się zwrotu wypłaconych tytułem zasiłku sum ze Skarbu Państwa.

Pretensje z tego tytułu winny być wniesione do władzy administracyjnej I instancji, która po sprawdzeniu zgodności pretensji z faktycznym i prawnym stanem sprawy, zarządzi wyasygnowanie przypadającej do zwrotu kwoty we właściwej kasie skarbowej, do rąk pracodawcy.

§ 43. Zasiłki i zapomogi pieniężne wypłacone ewentualnie przez pracodawców, przed wejściem w życie ustawy z dn. 22 marca 1923 r., rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10 kwietnia 1923 r. i niniejszego rozporządzenia, ich stałym robotnikom lub pracownikom (wzgl. ich rodzinom) z tytułu powołania ich do ćwiczeń zarządzonych dla rocznika 1897, ulegają potrąceniu z sumy zasiłków, jakie pracodawcy ci w myśl orzeczeń wydanych na podstawie ustawy z dn. 22 marca 1923 r. i rozporządzeń wykonawczych do niej będą obowiązani płacić.

§ 44. Egzekucyjne ściągnięcie od pracodawców zasiłków wypłaconych w ich zastępstwie i na ich rachunek przez urzędy gminne (§ 37) uskuteczniane będzie przez władze administracyjne I instancji za pośrednictwem skarbowych organów egzekucyjnych w trybie ustalonym dla egzekucji należności skarbowych.

§ 45. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do dnia 31 grudnia 1923 r.

Zgłoszenia praw do zasiłku za okres ćwiczeń odbytych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, rozstrzygnięte być winny w myśl postanowień niniejszego rozporządzenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *W. Sikorski*

Minister Skarbu: *W. Grabski*

Minister Spraw Wojskowych: *Sosnkowski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *L. Darowski*

Załącznik 1 do rozp. wykon. Min. Spr. Wewn.
z dnia 12.IV 1923 r. poz. 280.

Miejscowość.....

Gmina.....

Powiat.....

ZGŁOSZENIE PRAWA DO ZASIŁKU.

1. Nazwisko i imię rezerwisty, za którego rodzina zamierza pobierać zasiłek _____
2. Rodzaj broni i oddział wojskowy, w którym rezerwista ma pełnić ćwiczenia _____
3. Kiedy i w jakiej miejscowości miał się rezerwista zgłosić do ćwiczeń _____
4. Miejsce zamieszkania rezerwisty w chwili jego odejścia do ćwiczeń (miejscowość, gmina, powiat) _____
5. Zawód cywilny rezerwisty i jego stanowisko w tym zawodzie _____
6. Czy rezerwista w chwili jego odejścia do ćwiczeń był robotnikiem względnie pracownikiem stałym _____
7. Wysokość zarobku rezerwisty (jego płacy) dzienna, tygodniowa lub miesięczna _____
8. Wysokość dochodów rezerwisty z innych źródeł (stałe zarobki uboczne, dochód z przedsiębiorstw handlowych lub przemysłowych, dochód z gruntu i t. p.). _____
9. Czy rezerwista pobiera przez czas ćwiczeń swój zarobek lub swoją płacę ewentualnie w jakiej wysokości i do czyich rąk płatną. _____
10. Czy wymienione w p. 8 dochody z innych źródeł uległy z powodu powołania do ćwiczeń zmniejszeniu, ewentualnie w jakim stopniu _____
11. Czy rezerwista oprócz swej płacy pobierał sam lub dla swej rodziny jakie świadczenia w naturze (mieszkanie, opał, światło, ordynarję, ubranie) ewentualnie w jakim rozmiarze _____
12. Czy w czasie pełnienia przez rezerwistę ćwiczeń rodzina jego pobiera świadczenia wymienione w p. 11 i w jakim rozmiarze _____
13. Czy rezerwista posiada majątek nieruchomy, gdzie i w jakim rozmiarze _____
14. Czy rezerwista pobiera stałe zaopatrzenie emerytalne, inwalidzkie i t. p. ewentualnie skąd i w jakiej wysokości _____

15. Miejsce pracy rezerwisty względnie jego zarobkowania (zakład przemysłowy, handlowy, rolny i t. p).
16. Nazwisko i imię oraz dokładny adres pracodawcy jeżeli rezerwista był robotnikiem lub pracownikiem stałym
17. Jeżeli z rodziny wymienionego w p. 1 rezerwisty, żyjącem we wspólnym gospodarstwie, powołano do ćwiczeń oprócz rezerwisty wymienionego w p. 1 równocześnie więcej osób, wymienić:
- naswisko i imię tych innych powołanych
 - ich zawód cywilny
 - miejsce pracy względnie zarobkowania
 - czy są robotnikami względnie pracownikami stałymi, a w takim razie
 - nazwisko, imię i adres pracodawcy

18. Wykaz członków rodziny ubiegających się o zasiłek.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Liczba porządkowa	Nazwisko i Imię	Stosunek pokrewieństwa z rezerwistą	Wiek	Zamieszkanie (miejscowość, gmina, powiat)	Z czego utrzymywał się w chwili odejścia rezerwisty do ćwiczeń	Zawód i wysokość zarobku	Czy ma majątek nieruchomy gdzie i jaki	Czy pobiera jakieś zapomnienia (renty) gdzie, w jakiej wysokości	Czy i w którym urzędzie gminnym zgłaszał prawo do zasiłku	Uwagi

19. Które z pomiędzy wymienionych w p. 18 osób żyją we wspólnym gospodarstwie
20. Czy i który z członków rodziny żyjącej we wspólnym gospodarstwie otrzymał odroczenie lub zwolnienie z wojska jako jedyny żywiciel
21. Do czyich rąk ma być zasiłek wypłacany

Podpis osoby zgłaszającej prawo do zasiłku:

i jej dokładny adres:

Odwrotna strona zgłoszenia (załącznik № 1).

Pouczenie:

1. Prawo rodzin rezerwistów, powołanych na ćwiczenia wojskowe, do zasiłku reguluje ustawa z dnia 22 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. № 37, poz. 246), rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 kwietnia 1923 r. (Dz. U. R. P. № 40 poz. 276), oraz rozporządzenie wykonawcze Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 kwietnia 1923 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, Spraw Wojskowych oraz Pracy i Opieki Społecznej (Dz. U. R. P. № 40 poz. 280).

2. W myśl powyższych przepisów o zasiłku z tytułu powołania na ćwiczenia rezerwisty ubiegać się mogą: żona, także i separowana, jeżeli powołany obowiązany jest ją utrzymywać, dzieci powołanego ślubne i nieslubne, te ostatnie o ile ojcostwo powołanego jest udowodnione, pasierbi powołanego, jego nieletnie rodzeństwo, jego rodzice ślubni i nieslubna matka, ślubni dziadkowie powołanego oraz rodzice nieslubnej matki powołanego.

3. Prawo ubiegania się o zasiłek mają powyższe osoby tylko w tym wypadku, jeżeli ich byt (mieszkanie, pożywienie, odzienie, opał, światło, koszt leczenia i pielęgnacji, koszt wychowania dzieci) był w chwili odejścia powołanego do ćwiczeń, zależny tylko od jego pracy i zarobku i został zagrożony wskutek powołania rezerwisty do ćwiczeń wojskowych, lub też jeżeli w czasie pełnienia przez rezerwistę ćwiczeń, zaszły wypadki, wskutek których byt powyższych osób, wobec nieobecności powołanego, uznać należy za poważnie zagrożony.

4. Zasiłek przysługuje członkom rodziny powołanego za czas od dnia odejścia na ćwiczenia do dnia następującego po dniu zwolnienia włącznie.

5. Zasiłek przyznany być może tylko łącznie wszystkim w danej rodzinie do zasiłku uprawnionym osobom, chociażby poszczególni członkowie tej rodziny żyli w oddzielnych gospodarstwach, a nawet w różnych miejscowościach.

6. Dzienna norma zasiłku wynosi:

- 1) dla rodziny stałego robotnika lub pracownika:
 - a) 60% jego płacy jeżeli uprawnioną do zasiłku jest tylko jedna osoba, b) 70% jeżeli do zasiłku uprawnione są 2 osoby i c) 80% jeżeli do zasiłku uprawnionych jest 3 lub więcej osób;
- 2) dla rodziny wszystkich innych rezerwistów:
 - a) 6.000 mk. jeżeli do zasiłku uprawnioną jest tylko jedna osoba, b) 7.000 mk. jeżeli dwie osoby i c) 8.000 mk. jeżeli uprawnionych jest trzy lub więcej osób. W miejsco-

wościach, liczących ponad 10.000 mieszkańców, powyższa się normy określone w p. II pod a)—b) i c) o 2.000 mk.

7. Za stałych robotników i pracowników uważać należy: 1) robotników i pracowników z którymi zawarto umowę o pracę na czas nieokreślony; 2) robotników i pracowników, z którymi zawarto umowę o pracę wprowadzając na oznaczony zgóry okres czasu jednak nie krótszy niż 3 miesiące lub których umówiono do wykonania określonej roboty trwać mającej w myśl umowy co najmniej 3 miesiące. Przez okres pracy próbnej robotnikowi lub pracownikowi nie przysługuje charakter stałego robotnika lub pracownika.

8. Zgłoszenie prawa do zasiłku należy wnieść do urzędu gminnego tej gminy, w której mieszka stale żona powołanego; jeżeli powołany żony nie ma, do urzędu gminnego tej gminy, w której mieszkają uprawnione do zasiłku dzieci ślubne; jeżeli takich dzieci niema, do urzędu gminnego tej gminy, w której mieszka osoba uprawniona do odbierania zasiłku. (p. 21 formularza).

9. Zgłoszenie winno obejmować wszystkich członków, ubiegających się w rodzinie powołanego o zasiłek, nie wyłączając osób, prowadzących odrębne gospodarstwa lub mieszkających w innych miejscowościach.

10. Do odbioru zasiłku można upoważnić także więcej osób równocześnie; wtedy jednak należy w rubryce 21 wymienić dokładnie jaką część zasiłku i dla kogo ma się poszczególnym odbiorcom wypłacać.

11. Osoby podające w zgłoszeniu świadomie szczegóły nieprawdziwe w celu wyludzenia zasiłku lub wyższej jego normy, pociągnięte będą do odpowiedzialności karno-sądowej.

12. Zgłoszenie wniesione bez usprawiedliwienia później aniżeli w miesiąc po ukończeniu przez powołanego ćwiczeń wojskowych nie podlega rozpatrzeniu.

13. Na powołanym jakoteż osobach uprawnionych do zasiłku ciąży obowiązek niezwłocznego zawiadomiania urzędu, który przyznał zasiłek, o wszelkich wydarzeniach pociągających za sobą utratę lub zawieszenie prawa poboru do zasiłku wzgl. zmiany jego wymiaru.

14. Zasiłki pobrane nieprawnie podlegają zwrotowi pod rygorem egzekucji sądowej.

15. Wypłatę zasiłku skutecznie: a) pracodawca w stosunku do rodzin stałych robotników i pracowników, b) urząd gminny we wszystkich innych wypadkach oraz w razie zwolnienia pracodawcy od płacenia zasiłku.

Załącznik 2 do rozp. wykon. Min. Spr. Wewn.
z dnia 12/IV 1923 r. poz. 280.

Gmina.....

Powiat.....

L.
dn.

Wykaz sum zapotrzebowanych na wypłatę zasiłków.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
L. P.	Nazwisko i imię powołanego, którego rodzinie zasiłek ma być płacony	liczba osób upraw- nionych w danej rodzinie do zasiłku	Miejsce zamiesz- kania rodziny	Data i numer orzeczenia którym zasiłek przyznano	Od którego dnia zasiłek przyznano	Dzienna norma zasiłku	Za wiele dni zasiłek ma być wypłacony	Kwota przypadająca do wypłaty	Jeżeli zasiłek ma być płacony w zastęp- stwie i na rachunek pracodawcy wymie- nić nazwisko i imię jego oraz adres	Za jaki czas rodzina pobrała już zasiłek	Kiedy i za jaką liczbą odnośnie akta zasiłkowe zostały przesłane władzy administr. I instancji	U w a g a
								Razem				

Pieczęć Urzędu gminnego

Podpis wójta (naczelnika gminy,
burmistrza, prezydenta miasta)